

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtából és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlár soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

Falusi építkezések.

I.

A husvét utáni napokban csaknem szakadatlanul dühöngő orkánszerű szélviharok tartama alatt lehetetlen, hogy létezett volna olvasóink közül egy is, kinek amaz irtózatosságon gondolat meg ne fordult volna elméjében, hogy „ha most valahol tűz ütne ki“

Április hó 7-ikén, eme rendkívüli szélviharok tombolása közepette O.-Pécskán, egy Arad melletti faluban, — ugyanakkor még öt más aradmegyei községben, ugyisint Sopronmegyében s az országban több helyen is tűz ütött ki s a romboló elem alig néhány óra lefolyása alatt hat községben, hol huszonöt, hol negyvenötven, száz, sőt kétszáz házat és összes melléképületeit és minden benne levő ingóságot is megemésztett.

Régi dolog az, hogy a magyar ember nem tud, nem akar a más kárán okulni. (De még a maga kárán sem mindig.)

Ha tudna, ha akarna nem olvasná, nem hallaná az ilyen rémséges híreket anélkül, hogy reá valami hatással ne lennének. Nem olvasná, nem hallaná a nélkül, hogy annyi sok tűzvést hírenek hallatára is úgy viselkedné, mintha bizony meg lenne írva a sors könyvében, hogy őt, vagy minket ilyes szerencsétlenségek ne érhetnének.

Pedig bizony nem kell nekünk Aradmegyébe fáradsunk, hogy valóságos tűzfészkeknek nevezhető községeket találjunk. Itthon a mi Szilágyvármegyéinkben bőséges alkalma lehet bárkinek is tanulmányozni azt, hogy községeinkben, kiváltképpen a jobb módú, vagyonosabb községekben, mily utólráérhetetlen s utánozhatatlan rafinériával találunk a mi falusi parasztgazdáink utat és módot arra, hogy a különben is csak a papirosra meglevő — de végrehajtás tekintetében élőhalott — építkezési szabályrendeletek kijátszásával, építkezéseiket most is következtetesen a legveszedelmesebb tűzfogó s tűzveszély esetén legnehezebben eloltható anyagokból és egymás hátára zsufolják össze.

Tekintve községeinkben a legtöbbnyire szalmás épületek összezsufolt voltát, csak különös szerencsének köszönhetjük azt, hogy megyénkben nem gyakoribbak a nagy tüzesetek, melyek egész utcákat, egész községeket semmisítenek meg.

Nagyfalu, Ipp, Zovány, Magyar-Csaholy, Sarmaság, Sámson szomorú példája nem volt elég, hogy falusi népünket az építési anyagok megválasztásában elővigyázóbbakká, épületeik elhelyezésénél óvatosabbakká tegye.

Felszólalásunk célja figyelmeztetni első sorban magát a nagyközönséget, hogy építkezéseinel — okulva a szomorú példákra — hagyjon fel a szalma fődéllel. Ha zsinoly, deszka, avagy cserép födelet használ, mily nagy arányban biztosabb lehet a tűzveszélytől

De célja felszólalásunknak az is, hogy a járási tisztviselők figyelmét

fölvívjuk arra, hogy mily kevéssé — sőt mondhatnók, hogy egyáltalában nem is — respektálják nemcsak az építetők, sőt maguk a községi előjárók sem a vármegyei építkezési szabályrendeletnek tűzrendőri tekintetben legfontosabb határozatait.

Avagy nem annak a respektus hiányának tulajdoníthatjuk-e, hogy falvainkban, sőt a népesebb nagy községekben is egyre-másra épülnek nem csak a szalmával fődött istállók s más melléképületek, de épülnek a szalmával fődött házak s a vármegyei építkezési szabályrendelet határozatainak gunyára egész kihívólag néznek szét a házfödélnek csufolt 15–20 székényi szalma tömegből összerakott kazalból, a vesszőből fonott kémények.

Azokról a még most is többségben levő szalmás fődött házakról, melyeknek még vesszőből fonott kéményük sincsen, hanem a füst csak az ugynevezett „füstfogón“ török meg s úgy oszlik szét az egész padláson, említést sem teszünk, mert a mai civilizált világban el sem hinnék, hogy ilyen is létezik még, — azt meg, hogy ilyen füstfogós házak még manapság is épülhessenek, éppenséggel mesének tartanánk.

A ki nem tud, vagy nem akar tanulni, a ki nem akar a más kárán okulni, — lehet, hogy elkövetkezik a szomorú óra, midőn majd okul a maga kárán.

De a kár, mit egy nagy tűzvész okoz, nemcsak azok kára, kiknek vagyonuk oda égett, — a kár az egész községé, az egész vármegyéé, az egész országé. Mert a mily mérvben károsodik, gyengül az egyes, ugyanazon, sőt talán fokozottabb mérvben gyengül a község, a vármegye s gyengül az ország.

Fordítsunk több figyelmet az építkezésekre tűzrendőri tekintetben. Ne zsufoljuk össze épületeinket. Küszöböljük ki a szalmafödélket.

Az építkezések másik szintén erélyes orvoslást váró betegségéről közelebbi alkalommal.

Böloni Sándor

Még egyszer a peériek utügye.

(Válasz Csák Aladár urnak.)

A „Szilágy-Somlyó 13-ik számában Csák Aladár ur „Válasz „D“ urnak“ című, a „Peériek utügye“ című cikkünk érvelését gyöngének s tarthatatlannak nyilvánítván, saját szavainkkal igyekezik álláspontunk tarthatatlanságát bebizonyítani, és ekként nyilatkozik: „D. ur cikkének elején, az ügy tárgyalásának legesleg kezdetén, igazságot mond, — melyet mi is minden sérelmünk egyik legsarkalatosabb alapokának tartunk s a melyben gyökerezik minden eddigi utügyi felelősségünk is. Ez igazság nem más mint az, hogy az ut „kiágazik Peér alatt Ér-Endréd felé.“ Ha tehát alatta, — ugy nem benne; és ha nem benne, ugy utcai közlekedésre is használható vicinális utról szó sem lehet.“

Csák ur kétségkívül meg van győződve, hogy cikkéből itt szóról-szóra idézett ezen pár mondatban, megdöntetlen logikával érvelt s logikátlansággal vádolva minket szemünkre veti, hogy

dacára annak, miszerint magunk állítottuk, hogy a t.-szántó—peéri vicinális ut, Peér alatt kiágazik Ér-Endréd felé, mégis később azt erősítettük, hogy Peér község az említett vicinális utat utcai közlekedésre is használja.

Hát nézzük mennyire megdönthetetlen a Csák ur logikája, és mennyire illethet bennünket a következetlenség vádja.

Csák ur a mi cikkünkben macska körön-közt idéz egy csonka mondatot s abból következtet természetesen a maga kedve szerint. Bár azon meggyőződésben vagyunk, hogy a ki azon csonka mondatot megelőző mondatunkat olvasta, annak semminemű következtetésekre sincs szüksége, hogy a való tény megismerje, mégis miután Csák ur abból, mint alaptól vont következtetésekkkel igyekezett cikkünket megdönteni, kötelességünknek hisszük őt követve, ugyanazon csonka mondatból mint alaptól vont következtetésekkkel kimutatni, hogy bizony Peér község a t.-szántó—peéri ut egy szakaszát, csakugyan használja utcai közlekedésre is.

Az alap igazság tehát, mely a peériek sérelmeinek legarkatosaabb alapokai, melyből következtetéseinkkel kiindulunk kell, mint Csák ur mondja nem más, mint hogy az ut „kiágazik Peér alatt Ér-Endréd felé.“ Ezen igazságból, nemcsak az következik, hogy mint Csák ur igen helyesen mondja, ha Peér alatt, akkor nem Peér községben, ágazik ki az ut, hanem másfelől az is következik, hogyha kiágazik Peér alatt, akkor a főutvonal okvetlenül tovább vonul (és pedig nem a kiágazás irányában) vagyis nem végződik ott, ahol a kiágazás kezdődik, mert ellentétben nem lehetne szó kiágazásról. Amde ha a főutvonal tovább vonul. akkor tekintettel arra, hogy a neve is (t.-szántó—peéri ut) ezt mutatja s különben is Peér község határában lévén már, Peér ki nem kerülheti, be kell vonulnia Peérre. Sőt miután Peér sem nem vasuti állomás, hogy végpont lehessen, sem pedig állami, törvényhatósági vagy más vicinális uttal, melybe a szóban forgó utvonal bele torkolthatnék, — nem bír és tekintettel arra, hogy a vicinális utak a dolog természeténél fogva, vagy valamely vasuti állomáshoz kell, hogy vezessenek, vagy valamely állami, törvényhatósági, vagy vicinális utba kell végződnie, — nagyon természetesen Peér községen túl is egész a vármegyei határszélig vonul, hol a Biharvármegyébe kebeleztet Szalacs község felől jövő uttal egyesül. Ezek szerint, habár igaz is, hogy az Ér-Endréd felé vezető kiágazás Peér község belterületét nem érinté, de keresztül vonul azon a főutvonal. Ha pedig a főutvonal a községen keresztül vonul, akkor „utcai közlekedésre“ is használt vicinális utról joggal szólhatunk: Quod erat demonstrandum.

Olvassa el bárki „a peériak utügye“ című cikkünket s meg fog győződni, hogy egyáltalán nincs benne semminemű oly állítás mint a mit abból Csák ur kiolvasni akar. Egyáltalán nem állítatik abban, hogy a t.-szántó—peéri utnak ér-endrédi kiágazása vonul át Peér községen, — ugyanazért sajnáljuk bár de miután Csák ur elég óvatos volt ajánlatát azon feltételhez kötni, hogy az ér-endrédi kiágazást vezessük Peér községen át, — belátjuk, hogy Peér községnek soha sem lehet gyémántköves utja.

Első cikkünkben az utvonal irányát, a következőkben határoztuk meg: „Kiindul T.-Szántó községből és Ér-Körösön át Peérre vonul, — kiágazik Peér alatt Ér-Endréd felé, másfelől Ér-Körösre, Ér-Szodoró és Ér-Hatvanon át Ér-Kávásra és Ér-Hatvanról Mező-Terem felé.“ Eből azt hisszük elég világosan kitűnik az, hogy a főutvonal (és nem a kiágazás) Peérre be vonul, mindazon által, tekintetbe véve, hogy Csák ur ezen meghatározásunkat félre értette, s így az, legalább előtte, nem elég világos, szükségesnek véljük a vicinális mérnöki hivatal által

szerkesztett vicinális uthálózati térkép és a vármegye közgyűlésének 568—1892. sz. határozata alapján, a szóban forgó utvonal irányát a kezdő és végpontok megjelölésével közelebből megjelölni. A szóban forgó utvonal egy fő és három mellék vonalból áll. A fő utvonal kiindul a t.-szántói vasuti állomástól, és T.-Szántó községen keresztül vonul Ér-Körös belterületének érintése nélkül az ér-körösi temető, majd a „Csátvány“ tanya mellett Peér községen keresztül Szalacs felé a vármegyei határszélig. Az első kiágazás az ér-körösi temető táján ágazik ki a fővonalból, és Ér-Körös, Ér-Szodoró, Ér-Hatvan és Ér-Kávás községek belterületén átvonulván Ér-Kávás községben, a csucsa—n.-károlyi állami utba torkallik. A második kiágazás Ér-Hatvanról indul ki az első kiágazásból, és vonul Mezőterem felé a vármegye határszélig. A harmadik kiágazás a Csátvány tanya táján a főutvonalból indul ki, és vonul Ér-Endréd felé, a vármegye határszélig.

Egyébiránt tudni véljük, hogy Csák urat az utirányára nézve, egész világos előadásunk dacára, mi vezette azon téves hitre, hogy az ér-endrédi kiágazást akarja a vármegye Peéren keresztül vezetni. A tévedés oka, az általa is említett tévesen szerkesztett térkép, melyet a kir. építészeti hivatalnak, egy a helyi viszonyokkal nem ismerős tagja, meglehetősen felületes eljárással készített. Ezen tévesen szerkesztett térkép alapján aztán a téves utirányjelzés az alispánnak az arány megállapítására vonatkozó 1966—1891. sz. határozatába is becsuszott, de Peér községnek elsőfoku felelőssége után már, a később szervezett vicinális mérnöki hivatal által a térkép kiigazítottatott, s a közgazgatási bizottság és végső fokozat a kereskedelmi miniszter is, az alispáni határozatot az abba becsuszott téves utirányjelzés dacára, azért hagyhatta jóvá, mert először az utirány meghatározása nem az alispáni határozat tárgya lévén az, abban csak az érdekeltégek indokolására hozott fel; másodsor, mert Peér község a helyes utirány mellett is első sorban érdekeltnek volt veendő, ép úgy mint az alispáni határozatban annak vétetett, miután mint láttuk a főutvonal Peér községen valóban átvonul s így annak egy szakaszát utcai közlekedésre is használja.

Ezen tévesen szerkesztett térkép lebeg a Csák ur szeméi előtt, s ez ejri őt tévedésbe. Holott az, mint már mondtuk régen és pedig a vármegyei közgyűlése 142—891. sz. határozatának megfelelően kiigazítottatott. De ha ez nem történt volna is és ha ennél fogva Peér község sérelme csakugyan létezett volna is, — azt teljesen orvosolta a vármegyei közgyűlésének 1892. évi október 17-én 568. sz. a. kelt, s a vicinális uthálózatot egészen újból megállapító, s minden egyes utvonal irányát is pontosan megjelölő határozata, mely a t.-szántó—peéri ut irányát is megállapítja, ugy hogy annak irányát, kezdő és végpontja felől, most már kétsége senkinek sem lehet. Ezen határozatot azonban, ugy látszik Csák ur nem ismeri s ebben rejlik oka, hogy sérelme „legsarkalatosabb alapokai“ olyas valamit állít, a mi tényleg soha nem létezett és nem létezik. Nem létezett mondjuk, mert a téves térkép és az alispáni határozatba annak alapján becsuszott téves utirányjelzés az ut eredetileg tervezett, s a 142—891. k. gy. sz. határozattal megállapított s a 568—892. kgy. sz. határozattal minden tévedést kizáró módon körülírt irányát soha meg nem változtathatta.

Igen örövendünk, hogy az utirány tekintetében fennálló tévedést tisztáztuk s kimutathattuk, hogy a peériek sérelmeinek alapja nem létezik, s így a sérelmek is csak vélt sérelmek voltak.

A Csák ur válságában, az érdekeltégek megállapításának mily alapon lehetősé, és az arány megállapításának kulcsára vonatkozólag felhozottakra itt nem terjeszkedünk ki. Ezek oly kérdések, melyek a szaklapokban viták tár-

gyát képezik, és ezen viták a kérdést megvilágíthatják ugyan, de megoldani a kereskedelmi miniszter van hivatva. A miniszter elég későre, a törvény életbe lépte után 18 hóval, — ki is adta utasításait erre nézve, s megszabta az általa, felelősségek esetén, szem előtt tartandó irányelveket, s a végleges arány megállapítás alkalmával már azok fognak irányadók lenni, s így azok felett itt vitatkozni felesleges, és a szaklapokba illő vita e lapokon helyén sem lenne.

Csak ur válaszában foglalt egyéb kérdésekre nézve pedig röviden következőket mondhatjuk.

Téves azon állítása, hogy a tasnádi tárgyalásra csupán egy aljegyző küldött volna ki, mert a tárgyalást az alispán törvényszerinti helyettesse a vármegyei főjegyző vezette.

Hogy kiket gyanúsít Csák ur, mint Ér-Szodoró és Ér-Hatvan hatalmas szószo-lóit, azt nem kutatjuk, de tiltakozunk az ellen, miszerint cikkünkben azt következtetessék, hogy a megye a belső felelő vicinál utakat segítyezi, s azért nem adhat segítyt a peéri utra. A vármegye uti pénzátvitel belső felelő utnak sem ad segítyt, s a f. évig az érmentű utaknak sem adhatott, mert nem volt költségvetésben egy fillér sem előirányozva ezen célra. A f. évben azonban már nyújt segítyt, és pedig az összes rendelkezésére álló összeget, az érmentű utak segítyezésére fordítja.

Csak ur egyenesen valótlanság állításával vádol s azt mondja, hogy nem felel meg a valóságnak azon állításunk miszerint Peér község egy első osztályú igás napszám váltáságát 80 kban állapította meg. Mi azonban fentartjuk állításunkat, mert a vicinális mérnöki hivatalhoz beterjesztett, Peér község területére vonatkozó 1893 évi községi közmunka összeírására vezetett, 1892. június 7-én 7. sz. a. kelt határozat 3-ik pontja szerint: „Minden igavonó állat tulajdonosa minden darab igavonó állatja után évenként 1 napszámot köteles szolgálni, de ezen napszámokat egyenként, a következő árakban válthatja meg, u. m. 1 drb. tehén 60 kr., egy drb. ló 70 kr. 1 drb. ökör 80 kr.”

Ezen határozat ugyan eléggé szerencsétlenül van fogalmazva, mindazon által azt másképpen nem érthetjük, mint hogy minden tulajdonos annyi igás napszámot tartozik szolgálni (és pedig az 1890. évi I. t. c. 49. §-ánál fogva egyes fogatban oly állat után, mely rendszerint egyesben használtatik minden más állat után pedig kettős fogatban) ahány igavonó állatja van. Következőleg a kinek 40 ökre és 12 lóva van köteles kettős ökörfogatu 40 napszámot szolgálni. A megváltásra vonatkozó részét pedig akként érthetjük csak, hogy ezen napszámokat egyenként aszerint amint tehén, ló vagy ökör után rovatok ki 60. 70 vagy 80 krral kell megváltani vagyis az egy tehén, ló vagy ökör után kiszabott összes közmunka kötelezettség (a mi egy kettős tehén ló vagy ökör fogatu napszámot tesz) 60. 70. illetve 80 krral váltható meg. Miből képest egy kettős ökör fogatu napszám váltáságára, egy fillérrel sem több 80 krral s így a mi állításunk a a valóságnak teljesen megfelel.

Hogy így értelmezte ezt Peér község is, fénysen bizonyítja maga a közmunka összeírásnak a váltáságösszeg előírására vonatkozó rovata. Így pl. Kandel Ferenc 40 drb. ökör és 12 drb. ló után egy évi összes közmunka tartozását 40 frt 40 krral váltotta meg.

A mi végül azon kérdést illeti, hogy Tasnádi község miért nem osztatott a peéri uthoz, annak oka az, hogy a tasnádi margittai uthoz lett beosztva, mely ut Tasnádnak egy utcáját is képezi. Tasnádi viseli az említett ut építési költségeinek 49%-át. Kezdetül fogva oda volt s oda van beosztva és soha a peéri uthoz osztva nem volt s így onnan el sem vették.

Ezzel Csák ur cikkével végeztünk és áttérünk G. Diószeghy Mór urnak „Er-Kávás utjegy” című s a „Szilágy-Somlyó” f. évi 14-ik számában megjelent cikkére.

Minden elfogulatlan olvasó be fogja látni, hogy G. Diószeghy ur azon óhaj-tása, miszerint Er-Kávás község minden vicinális utcsoporthól kihagyassék, s részére a t. szántó—peéri utnak Er-Hatvan-tól Er-Kávásig terjedő szakasza adassék át fentartás végett, mint külön vicinális ut, — nemcsak nem volna törvényes, hanem a szó szoros értelmében véve igazságtalanság volna a többi községekkel szemben.

Ha teljesítenők G. Diószeghy ur óhaj-tását, akkor ugyanazon alapon és jogon minden többi község követelhetné, hogy ő is külön, a többi községtől függetlenül kezeljen egy-egy utszakasát. Ezt ténnek különösen azon községek, melyek saját határaikon már jókarban levő uttal és műtárgyakkal bírnak. És mi következne ebből? Az, hogy azon községek, melyek csekély erővel bírnak s melyeknek a ré-

szükre fenmaradt utszakaszokon, nagy költséggel fentartható műtárgyaik vannak, magukban nem lennének képesek az utépítési és fentartási, valamint a rozskarban levő műtárgyak újból építési és javítási költségeit hordozni. A mi nemcsak azt eredményezné, hogy ezen egyes községek aránytalanul terhelve lennének, hanem azt is, hogy az egyes községek között felosztott szakaszokból álló egész utvonallal, a közérdek nagy hátrányára, a maga teljes egészében és minden pontján járható nem lenne soha.

Ha Er-Szodoró a hid elpusztul hiába lesz Er-Kávástól Er-Hatvanig jó az ut, — az ér-kőrösi ember Er-Kávás felé s az ér-kávásiak pedig Er-Kőrös felé nem közlekedhetnek.

A t. szántó—peéri ut kiágazásának Er-Szodoró község határán levő szakasza, nemcsak Er-Szodoró község, hanem az egész vidék közlekedését közvetíti, s így az azon levő műtárgyak jókarban tartása nemcsak Er-Szodoró községnek, hanem az egész vidéknek érdeke, következésképp annak költségeihez méltányos és igazságos, hogy az egész érdekelt vidék közsé gei hozzá járuljanak.

Általános közérdekek, pl. hogy ne csak Er-Kávásról lehessen Er-Hatvannal akadálytalanul közlekedni, hanem hogy azon túl Er-Szodorón sem akadjon fel a közlekedés. Már pedig ha Er-Szodorót az ő költséges műtárgyainak építésével magára hagyjuk, az teljesen képtelen lesz azok felépítésére, és ennél fogva, ha eltekintünk is attól, miszerint Er-Szodoró akkor, midőn nemcsak a saját érdekében, hanem az egész vidék közlekedése érdekében műtárgyakat épít, ahhoz joggal követelheti az egész vidék hozzájárulását, — már csak azért is, hogy az általános közlekedésnek Er-Szodoró községnek nem jóakarátán muló, hanem anyagi képességének hiánya miatt támadható fennakadását elhárítsuk, kell, hogy az érdekelt összes községeket azon műtárgyak építési költségeihez aránylagos hozzájárulásra kötelezzük.

Azt be kell látnia Er-Kávás községnek is, hogy más utvonalhöz nem volt beosztható, mint ahhoz, melynek egy szakasza egyszersmind utcáját is képezi.

Hogy miért nem volt oda beosztva a vicinális uthálózat első megállapítása alkalmával, — azt is megmondjuk.

A vicinális uthálózat első megállapítása alkalmával, az ér-hatvani vasuti állomástól Er-Kávásig vezető utszakasz a t. szántó—peéri uthoz nem volt csatolva, hanem fenn hagyott oly célból, hogy az, az 1890. évi I. t. c. I. rész III. cikkelyében szabályozott „vasuti állomáshoz vezető utak”-ra vonatkozó szabályok értelmében Er-Kávás község, a vármegye és a vasutvállalat által építtessék. Mi után azonban a kereskedelmi miniszter ur rendelete értelmében a vasutvállalatok csak az oly utak építési költségeihez tartoznak hozzájárulni, melyekre nézve ezen kötelezettségük az engedélyokmányban felvéve lett, vagyis az 1890. évi I. törvényeknek „a vasuti állomásokra vezető utak”-ra vonatkozó intézkedései azon vasuti állomásokhoz vezető utakra, melyek a törvény életbe lépte előtt községi, vagy vicinális utakként kezeltettek, — nem alkalmazhatók; — a vármegye azon törekvése, hogy a vasutvállalatot ezen ut építésének költségeihez való hozzájárulásra kötelezze, meghiusult s beállott szűksége annak, hogy az a t. szántó—peéri uthoz csatoltatván, Er-Kávás község ezen imént említett utvonalhöz beosztassék.

Ugy G. Diószeghy ur, mint Csák ur is első feljajdulásaikban, minden képzelt sérelmeiket az alispán által, Er-Kávás és Peér ellen táplált haragjának igyekeztek feltüntetni. — Hogy mily alappal bír állításuk, s hogy mennyire nem igyekeztek mielőtt vádjukat hírlapban közzé tették volna, arról, hogy az bir-e valami alappal, meggyőződni, misem bizonyítja fenyesebben annál, hogy éppen az, amiből az alispán rozsz akarátát, ádáz haragját kimagyarázták, t. i. az uthálózatok s azok irányának megállapítása, valamint a t. szántó—peéri ut közé való beosztásuk, — nem az alispán ur által rendeltetett el, mert az, az alispán jogkörén túl esik, hanem a vármegye közgyűlése által határozottat el.

Ha a t. szántó—peéri utvonallal irány, kiágazásai, stb., valamint azon ut köré lett beosztásukat sérelmesnek hitték, miért nem éltek az ellen felelősséggel, hiszen a vármegye közgyűlésének 568-1892. sz. határozata Er-Kávás községben is meg volt hirdetve. — A felelősséget nemcsak a község, hanem bármely adózó polgár jogosítva lett volna beadni s minden esetre jogában állott volna azt tennie G. Diószeghy Mór urnak is, ha már a közsé ge érdekelt szívén viseli.

Feltéve, de meg nem engedve, ha csakugyan sérelem esett volna Er-Kávás községben az által, hogy a t. szántó—peéri uthoz osztatott be, — miután a vármegye közgyűlése ezen beosztást megállapító határozata jogerőre emelkedett, az alispán

csak kötelességét teljesítette, s nem haragját érezte, midőn a közgyűlés határozatát végrehajtván, Er-Kávás hozzájárulását megállapította. A rajta esett sérelem okai pedig Er-Kávás község polgárai, kik községük érdekében felelősséget elmulasztották, és kik ezen mulasztásukat azzal, hogy hírlapokban alaptalanul vádolják alispánunkat, — jóvá nem tehetik. D.

A h é t r ő l .

(Fővárosi levél.)

Azt hiszik, hogy a fővárosban új dolgok történnek? Új emberek szerepelnek, új pletykák forognak, új divatok törnek utat? Tévednek. A régi kerékágásban halad minden s tavaly ilyenkor, csaknem ugyanezeket irhattam volna meg önöknek, jelentelen kis eltérésekkel.

A képviselőházat, a maga intrikáival, veszekedéseivel szinte elfelejtettük már. Az ünnep előtt jóelőre elnapolták üléseit (mert sokat, nagyon sokat dolgoznak a szegények s jól esik nekik a nyugalom) és mi csodálatsképpen megelégszünk a főváros másik három komédia-házával, anélkül, hogy a negyediknek hiányát érezzük. A negyedik színház? Nem a vígszínházat értem ezalatt, amely bizony már megérdemléné, hogy a társadalom jobban felkarolná ügyét. Bécsben (pedig mi jó magyarok mennyire szidjuk ezt a backendl-várost) három színházat építettek fel az alatt, amíg nálunk a főváros tanácsa ridegen elutasította a vígszínházat tervezőket, a minisztérium pedig megelégedett azzal, hogy „magas pártfogásáról” biztosítsa őket.

Csak hogy ebből a megígért pártfogásból nem lehet téglát, de még csak maltort sem venni. És ha Keglevich István gróf nem tartaná a lelkesedést az emberekben, ha nem fáradoznék kitartással és kedvvel tovább, bizony a vígszínház is úgy járt volna, mint a képviselőház — elfelejtették volna.

De husvét szent ünnepe után, nem akarjuk a hangulatot zsörtölődéssel elrontani. Inkább beszéljünk öröndesebb dolgokról.

Mi meglepetéseket hozott a husvét?

Nem a piros tojásokról, kis bárányokról, nyulacskaokról akarunk beszélni. Reméljük, hogy e levél minden olvasójának bőven kijutott ezekből s ezért áttérhetünk a nagyobb husvétai ajándékokra.

A polgári házasságot — nem hozta meg a husvét. Különböz ez nem meglepetés. Ezt jól tudtuk előre. Ellenben a krinoltint sem hozta el, de ez már meglepetés számba megy, mert ezt mindenki várta már.

A férfiak rettegéssel, félelemmel. Az örög urak rémálmokként találak fel azokból az időkben, amikor minden ház kapuját bőviteni, minden lakás ajtaját nagyobbitani kellett. A mikor kimondhatatlan mennyiségű szövetek fogytak el és a hölgyek olyanok voltak, mint a vándorló tornyok. És a divatlapok már erősen fenyegetőztek, sőt a fővárosi utcán láttunk is meg egy-két hölgyet, aki félénken, szerényen hangulatot próbált csinálni. Nem teljesen kifejlődött krinolin, mert ez felkötötte volna a jóízű szuszterfiak figyelmét, hanem valami felül keskeny — alul bő szoknyával, első stádiumbeli, kezdetleges szerény krinolin.

De időközben megjött Párisból a hír — első ízben a „Magyar Hírlap”-ban olvastuk, a mely a divatmodosításokra is nagy súlyt fektet — hogy a párisi hölgyek lesovazták a krinoltint. Egyelőre nincs, nem létezik, nem támad fel, nyugszik sirjában, nyugodjék is békével, ne bántson minket s ne bántsa a szegény férjeket.

A husvétai meglepetések elszámolásánál nem szabad elfeledkeznünk a „Magyar Hírlap” husvétai számáról sem. Negyvennyolc oldalos újsággal és nyegvennyolc oldalos novellafüzettel lepte meg olvasóit ez az újság, amely éppen husvét hetében szenzációk cikkeit közölte az adóhivatalok ügykezeléséről, százezernyi adózó polgár érdekeit védve meg.

A színházak meglepetései sem utolsók. Az operában Leonecavallo zsenialia drámája, a Bajazzók, rövid időre elfeledtette Zichy Géza gróf intendánsa ügyetlen ségeit és tervnélküli kapkodását. A népszínházban még mindig a Próbaházasság, meg a Szultán járja, meg a nemzet színházban Karcag Vilmos aratott óriási sikert „Lemondás” című drámájával; a szezon előtti újdonságait szinte elfelejtették e siker láttára és hallatára.

Ugy-e bár azt mondtam levelem elején, hogy csupa régi dolgot írok meg? A képviselőházat már a múlt évben is elhalasztották, a vígszínház ügyét már tavaly is halogatták, a krinolin már egy év előtt is fenyegetett, a színházakban tavaly is voltak sikerek és bukások, jó darab rozsz intendáns, a „Magyar Hírlap” tavaly husvétkor is meglepte olvasóit: ime így ismétlődik minden évenként egyformán, változatosság

nélkül és ha a jelenlegi taktikázó liberális politika sokáig dühöng, azt hisszük, hogy még 10 év múlva is így kezdhettük tavasz elején fővárosi levelünket:

— A polgári házasságot még mindig nem hozta meg a husvét...

Marcomax.

Különfélék.

— Olvasóinkhoz. Az új évnegyed beálltával tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

— Ezredéves kiállítás. A kiállítási területen egyesek által létesítendő pavilonok és egyéb építkezéseket illetőleg már most élénk az érdeklődés. Minthogy pedig a kiállítási terület végleges megállapítása előtt a kiállítási főépületeken kívül a magán-épületek és pavilonokra nézve is kellő tájékozással kell bírnia a kiállítási országos bizottságnak, az igazgatóság felkéri mindazon társulatokat, testületeket, cégeket és magánosokat, kik és a melyek a kiállítás céljaira szolgáló pavilonokat és egyéb építkezéseket, úgy nemkülönben kávéházakat, vendéglőket és efféléket terveznek, hogy ebbeli szándékukat az épület rendeltetésének és alapterületének megjelölésével a kiállítás igazgatóságával, f. évi április 30-ig közölni sziveskedjenek.

— Kinevezések. Az igazságügyminiszter Léderey Zsigmond zilahi kir. törvényszéki aljegyzőt a halmi kir. járásbírószékhez albróvá, — Kovács Lajos kolozsvári közjegyzőt pedig Gyergyó-Szent Miklósról kir. közjegyzővé nevezte ki.

— Földrendés. Szombaton, e hó 7-dikén délután három óra tájt hatalmas földrengés járt be Magyarországi déli vidékeit, Szlovénia nyugati részétől a vöröstengeri szorosig, észak felé pedig a Marosig terjedtek a föld hullámok. A földrengés Belgrád, Zimony, Pancsova, Ezzék környékén volt leg-erősebb, a hol a tudományos világban elfogadott skála nyolcadik fokát érte el, vagyis a falak repedeztek a kémények is dőltek le a földrengéstől. Ezen földrengés a mi vármegyénkben csak alig érezhető csekély fokú volt. Így Zilahról, Krasznáról, Szilágy-Csehől vett értesüléseink szerint ezen vidéken egy pár erőteljesebb lökés volt keletről nyugat felé érezhető, — de nagyobb mérvű földinduláshoz ez alkalommal nekünk szilágy-somlyóiaknak sem vala szerencsénk. Itt is úgy délután 3—4 óra tájban gyöngyöbbs fokú földrengés volt érezhető — a mi azonban leginkább csak azok által volt észlelhető, a kik asztalnál ülve voltak elfoglalva. Valahányszor csak a földindulás tüneténye fordul elő, — mindig eszünkbe jut: mi lehet annak oka? A tudomány még ma sem képes erre határozott választ adni. Az egyik megnyugszik abban, hogy a föld belső tüze vetett a föld gyomrában akkora hullámokat, hogy megrezkedett belé a vékony kéreg is, mely a világot elválasztja a pokoltól. Mások inkább a gőz theorianak hódolnak, mely abból áll, hogy kisebb-nagyobb mennyiségű víz szakadt le olyan földüregekbe, a hol a hőmérsék már igen magas s itt lenn aztán olyasmi történik, mint a kázmánrobbanás. E katasztrófa hatalmas mozgalma közlődik aztán a földrengéssel, mely a tünetény nagysága szerint végig ráz egész vidékeket, országokat.

— Eljegyzés. Halmi gy. Endre, n. károlyi vasuti tiszt eljegyezte Evva Juliska sz. somlyói tanítónőt, Szatmáron.

— Gyászhir. Gróf Bethlen Ferenc, kit igazi jó humoráról e vidékről eltávozta után is sokat fognak még emlegetni, 70 éves korában Kolozsvárt a nepokban elhalt. — Bethlen Ferenc gróf a szabadságharcban mindvégig mint vadász zászlóaljbeli honvéd vett részt. A szabadságharc leveretése után pedig mint annyi mások ő is Angliába s Franciaországba menekült. Kivánságára a báró Bánffy Gyurka sirja mellé temették.

— Teljes napfogyatkozás lesz f. hó 16-án, mely azonban nálunk csak részlegesen fog látszani. Kezdeté lesz délután 5 óra és 17 percek s végződik 5 óra 51.4 perckor. Mint a csillagászati kiszámítások jelzik, a hold a nap átmérőjének csak 1/4-nd részét fogja elfedni.

— Vizsgázott állatorvos. Schau Áron Sz. Somlyó városánál ideiglenesen alkalmazott állatorvos f. hó 8-án Budapesten a földmívelési minisztérium arra rendeltetett bizottsága előtt az állatorvosi tiszt vizsgát jó sikerrel letette és már ma városunkba visszakerkezett s állomását újból elfoglalva állatorvosi gyakorlatát folytatja.

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli gymnasium iskolai zászlója beszerezhetését f. évi ápr. 3-án tartott hangverseny és közvacsora jóvelme teljes mértékben biztosította. Az elért eredményt és szép sikert Veverán Józsefnek elnöksége alatt megalakult bizottság fáradozhatlan és lelkes munkásságának lehet tulajdonítani. E bizottság résztvevő tagjai voltak: dr. Ajtai Endréné, özv. Ajtai Albertné, Bölöni Sándorné, Erdődi Lászlóné, Fodor Istvánné, Kethely Istvánné, Molnár Amál, Páskuj Józsefné, Ruszka Ignác, Ruszka Istvánné, Somogyi Kálmán, Telegdi Mártonné és nagyságaik. Fogadják fáradságuk és a nemes cél elérhetéseért reményen felüli sikert arató munkásságukért tanintézetünk nevében köszönetemet. Szilágy-Somlyó, 1893. április 11-én. Mahalecsik Bónó, gymn. igazgató.

— **Színes üvegek.** Szaploncay Sándor helybeli gyógyszerész új szikvizgyárában elő állított s tisztán kezelt kellemes ízű szódavíz máris oly közkedveltségnek örvend, hogy gyárának kibővítése vált szükségessé, — s a mindinkább fokozódó kereslet folytán annak árt is 4. krra szállította le. Értesülésünk szerint „színes üvegek” újabbán mások által is hoztattak forgalomba. E végből kik a gyógyszerárban tiszta folyékony szénssavval és kellő szakértelemmel előállított szikvizet óhajtanak élvezni, az összetévesztés kikerülése végett ajánlatos lesz, ha használat előtt minden alkalommal az üvegfeltekbe bevésztet néviratra kellő figyelmet fognak fordítani.

— **Katonai lóvásár.** A m. kir. kassai 5-ik honvéd huszárezred pótlóvárosi bizottság elnöke a következő hirdetményt teszi közzé: Hirdetmény. A m. kir. kassai 5-ik honvéd huszárezred pótlóvárosi bizottsága által folyó évi május hó 4-én d. e. Zsibón a br. Weaselényi féle uradalmi majorban készpénzfizetés mellett pótlóvárosi fognak vásároltatni. A lovaknak tökéletesen egészségeseknek, jól tápláltaknak és teljesen hibátlanoknak kell lenniök; magasságuk: 158—166 centiméter. koruk: 4—8 év között legyen; azon lovak, melyek ezen követelményeknek meg nem felelnek, nem fogadtatnak el. Az ár alku szerint, a ló minőségéhez képest 200 egész 350 forintban állapítatik meg és a kiadott ár, illetőleg összeg a lólevél előmutatása után a helyszínen fog kifizettetni. Felhívtnak a lótenyésztők és ló tulajdonosok, hogy ha a fenti körülményeknek megfelelő és eladásra szánt lovaik vannak, tömegesebb előállításra saját érdekükben iparkodjanak. Fozeter Béla s. k. ezredes. Ezen hirdetményt ajánljuk a lótenyésztő közönség figyelmébe.

— **Helyreigazítás.** A f. hó 3-ikán megtartott estélyről közzölt névsorból a szedőgyerek figyelmetlensége folytán, ki az F. betűről átugrott a R. betűre, a jelen volt ur-hölgyek nevei közül a következő nevek maradtak ki: Farkas Istvánné, Fábry Józsefné, Gencsy Sindorné, Lászlóffy Istvánné, Lázár Gézné (Kraszna), Lengyel Istvánné (Kraszna), Márkus Gusztávné, Nagy Lászlóné, Nagy Domokosné (Kraszna), Páskuj Antalné, id. Páskuj Istvánné, ifj. Páskuj Józsefné, Ruszka Ignác.

— **Közgyűlés a kaszinóban.** A szilágy-somlyói kaszinó-egylet folyó évi április hó 9-én d. u. 3 órakor tartotta meg saját helyiségében rendes évi közgyűlést, a melyen a gyűlés minden egyes tárgyhöz nagy buzgalommal, érdeklődéssel és szakértelemmel hozzájárultak a jelen voltak. Réner Albert az egylet igazgatója, terjedelmes és kimerítő jelentést tett az egylet állapotáról. Az egylet vezetése körül tett fáradozásaikért az egylet vezetőkönvi köszönetet szavazott az igazgatónak. A választmányból kilépett négy tag helyébe ez alkalalommal megválasztották titkos szavazás után a következő egylet tagot: Hallászy Sámuel, Kethely István, Révész Cyrill és Tamkó Bertalan városunk lakóit a választmány igazgató tagjaival. A pénztárnok és könyvtárnok számadásait rendben találta a bizottság. A részvénydíj mint — eddig is — 8 frt; az egylet Jókai Mór írói jubileumának alkalmára bizottságot küldött ki saját kebeléből; az egylet vagyona meghaladja a 2000 forint s így ez idő szerint tagjainak számát is tekintve városunk egyik legelőrevalóbb intelligens testülete.

— **Nyílt számadás a husvét másodnapján** tartott közvacsora összes bevételéről és kiadásairól. Bevétel volt 450 frt 87 kr, kiadás 212 frt 58 kr így a zászló beszerzésére maradt: 238 frt 19 kr. Kedves kötelességünk e helyen is köszönetet mondani mindazoknak, kik az estély sikerét akár személyes tevékenységükkel akár pénz s másnemű adományaikkal előmozdították. Sz. Somlyó, 1893. ápr. 12. A rendező bizottság.

— **Kinevezés.** Guzman Dénes borászati vándortanárt — az eddigi működési körben meghagyása mellett a földművelési miniszter szőlészeti és borászati felügyelővé nevezte ki.

— **Biharmegyei muzeum.** A „biharmegyei régészeti és történelmi egyesület”, élén Bunyitai Vince kanonok, m. tud. akadémiai tag és Bölöni Sándor (nagyvárad) régész-szel Nagyváradon létesítendő muzeum ügyé-

ben már évek óta buzgálkodik. Ma már mintegy 16 ezer forint van e célra összegyűjtve. A napokban nyert megoldást a muzeum építéséhez és kerthez szükséges telek kérdése is, a mennyiben a vallásügyi miniszter most hagyta jóvá Schlauch Lőrinc nagyvárad püspök azon ajánlatát, mely szerint a jelzett célra 3263 □ öl területű telket engedett át a püspöki javakból. Közel kilátás van tehát arra, hogy Nagyváradon még ez évben egy kiválóan becses, értékes muzeum létesül, hova lesz szintén elhelyezve néhai Ipolyi Arnold hagyatékához tartozott, de a kincstárt illető részében a miniszter által ezen egyesületnek átengedve lett értékes gyűjtemény is.

— **Egyházi bál.** A peéri ev. ref. egyház előjárósága f. hó 3-án husvét másodnapján leányiskola építése javára zártkörű táncestélyt rendezett a fiúiskola helyiségében. Aot jó kedv, volt nagy közönség s tartott a tánc késő hajnalig. Szünőrákor egyik egyháztanácsos Sáska József szépen sikerült pohárköszöntőben méltatta az egyház lelkesének buzgalmát, ki maga tette le az első nagyobb adományt a leányiskola építése javára s azóta is mindent elkövet, hogy minél előbb s minél jobban fölépüljön az iskola. Anyagilag is sikerült a mulatság, mert átlag 50 frt maradt a kiadásokon felül a jótékony célra. Felülfizettek: Kori-csánky Ferenc 1 frt, — Kozma Ferenc 1 frt, Rózsa András 50 kr, Hutiray Ferenc 50 kr, Murvai Miklós 4 frt, Lekly Lajos 10 kr, Kandel Miklós 10 kr, Csák Aladár 1 frt 50 kr, Csák Emil 50 kr, Tardy Mihály 50 kr, Pesthy Béla 1 frt 50 kr, Kovács Károly 10 kr.

— **Új találmány.** Franciaországban egy új találmány tört volna magának utat és ez „Eljárás a betűknek üvegbe való öntésére.” Arról értesítenek bennünket, hogy a „La Patrie” című újság egészen üvegből öntött betűkkel nyomatik, melynek tartóssága határtalan. Mindamellett ezen értesítés oly csodálatosnak tűnik fel, hogy kénytelenek vagyunk egyelőre még kérdőjellel ellátni.

— **Erdőgégés volt a peéri határban** f. hó 7-én. A község, — gróf Degenfeld József és özv. Tarcaly Károlyné erdejében ismeretlen okból tűz támadt. Az éppen uralkodó nagy szélben könnyen veszélyessé válhatott volna e tűz magára a községre nézve is, melynek szélső házai egész az erdő alatt vannak. Azonban egy erdei utnál sikerült a község lakosságának megátolni a romboló elem tovább terjedését. A kár nem jelentékeny.

— **Mibe kerül egy jó jockey?** Watts John egy igénytelen 40 kilogrammos súlyú helyi emberke esztendőnkint körülbelül ötszázszor ül nyeregbe, százszor győz és megkeres évente legalább százezer forintot. Most, hogy gazdája Mr. Abington meghalt, megindult érte a verseny s ebből Maple M. B. butorkereskedő és konzervatív képviselő került ki győztesnek, a ki 6000 font sterlinget — 72 000 forintot ígért neki csak azért, hogy három évre elsőbbsége legyen lovaglásai fölött, vagyis hogy három év alatt első sorban legyen jogosítva őt egyes versenyekre lekötni. Következnek még a második és harmadik sorban jogosítottak, a kik szintén tekintélyes summával váltják meg Watts jokey-művészetét. Watts el is fogadta Maple ajánlatát és így hat miniszteri fizetés révén Maple-é a szerecsene, hogy első sorban reflektálhasson a jockey-nábob szolgálatára.

— **(Jókai vallomása.)** Nemesak a fővárosi művésznők tettek husvétkor bizalmas vallomásokat, hanem Jókai Mór is. A Magyar Bazar-nak hozzá intézet kérdéseire felelte a következőket:

Jellemem fővonása... Démoni ravaszság; mások vagyonautáni tapzsiság, ellenségeim bukásán káröröm, dámakra spekulálás, királyok elleni torzsalkodás és aztán nagy akarat-erő mindezen indulatok sugallataival ellenkezően cselekedni naponta, — kivéve 8 órától 8-ig, amikor a tarok-kompanistáim mindezeket az ilyen vonásait jellememnek szemembe mondogatják.

A tulajdonság, mit férfiban becsülnök leg többre: A tenni tudás.

A tulajdonság, mit nőben becsülnök leg többre: A hallgatni tudás.

Kedvenc tulajdonságom: A gyümölcsfa-éjtás.

Főhibám: A sok irkafirka.

Legkedvesebb foglalkozásom: A fillokszerá-pusztítás.

Mit álmodok leg főbb boldogságnak? Ha nem volna tinta a világon.

Mi volna legnagyobb szerencsétlenségem? Mégégy szer megírni azt, amit már megírtam.

Mi szeretnék lenni? Kadét.

Mily országban szeretnék élni? Mindenütt jó; de legjobb otthon.

Kedvenc színem: Hol a szőke, hol a barna.

Kedvenc állatom: Az asszonyi állat.

Kedvenc prózairóim: A magyar könyvkiadók.

Kedvenc zenészerzőim: A fülemile meg a pacsirta.

Kedvenc hőseim a valóságban: A hangyák.

Kedvenc hősnőim a valóságban: Azok a hölgyek, a kik lapszerkesztésre vállalkoznak.

Kedvenc ételeim-italom: Mindent szeretek én, csak medicina ne legyen.

Mit utálok leg jobban? A hosszú beszédet.

Történelmi jellem, mit leg jobban megvetek: Stratonicé imádóját.

Katonai hősöket, mit leg jobban bémulok: Proculus konzulét, a sarmaták legyőzőjét.

A reform, mely előtt meghajlok: A polgári házasság, de az a baj éppen, hogy...

A természet melyik adománya vágyom? A hatodik érzésre.

Mi módon szeretnék meghalni? Szerelmeltő hölgy által megöletni; de semmi kilátásom sincs rá.

Szellemem jelenlegi állapota: Bizony nagyon nyomoruságos.

A hibák, melyek iránt legelnézőbb vagyok: A saját magaméi.

Jelmondatom: Rossz vicceket csinálni: cserébe hasonlókat kapunk.

— **Perecsenben** tegnap délután 6 órakor egy ház és melléképületek lettek a lángok martalékai. A tűz onnan eredt, hogy apró gyermekek egy tengeri-göré alá játékból tüzet raktak, miről meggyúlt a göré s erről a szintén szalmával fölfőtt ház és egy istálló is. A sz.-somlyói önkéntes tűzoltó-egylet több tagja és városunkból többen siettek a perecseniek segítségére, a mi sikerült is, mert a tűz továbbterjedése meg-lón gátolva.

— **Egész selyem, mintázott Foulardokat** (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos és virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle diszpozíció és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

— Az „Ország-Világ” szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap az eddigi tulajdonos és szerkesztő: Benedek Elek kezéből a folyó évnegyed elején az új lap tulajdonos és kiadó: dr. Váradi Antal ismert írónk szerkesztésébe ment át.

— A „Kis Könyvtár” pályázata. A Benedek Elek szerkesztésében megjelenő „Kis Könyvtár” kiadója a múlt évben négy pályadíjat tűzött ki, még pedig 300 koronát földrajzi vagy néprajzi tárgyú ismeretterjesztő olvasmányra s ezenkívül 100—100 korona második díjat. A pályázatra összesen 35 mű érkezett. Az eredmény nemcsak mennyiség, de minőség dolgában is öröndetes, mert e pályázat harmincánál több jó ifjúsági olvasmányt gazdagította az ifjúsági irodalmat. Az elbesszéltre kitűzött első díjat Gaál Mózes nyerte meg „Sebős” c. történelmi elbeszéléssel, a 2-ik díjat Halász Bálint „A kis bárány” c. elbeszéléssel. A másik 300 koronát díjazta Földes Géza nyerte a „Sibériai képek” c. művével, a második díjat Böngér János „Képek a székelyföldről” c. utazásaival. A díjak bármikor főlvehetők a szerkesztő, Benedek Elek Erzsébet-körút 12. sz. lakásán. A „Kis Könyvtár”-ból minden héten megjelen egy 3—5 íves füzet, melyek válogatva 6—14 éves gyermekeknek való elbeszéléseket, meséket és az ismeretek minden ágát főlölő nép-szerű olvasmányokat tartalmaznak. Egy-egy füzet ára 12 kr. kötve 20 kr. Tíz füzetre egy forinttal, tíz kötött példányra 1 frt 80 krral lehet előfizetni, akár M.-Szegeden a „Kis Könyvtár” kiadóhivatalában, akár könyvkereskedések útján. Eddig 18 füzet jelent meg a legjelesebb ifjúsági íróktól. A valóban házagpótló vállalatot melyet első helyen, Budapest fő- és székvaros tanácsa az őssz s iskoláknak megvétetni elrendelte ajánljuk a szülők és tanfőfiak figyelmébe

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4920—1892. II.—IV. telekvi sz.

Árverési hirdetmény.

A kir. kincstár végrehajthatónak Báró Nuc végrehajtást szenvedett örököséi elleni végrehajtási ügyében, a bírói árverés 39 frt 17 kr. adó, ennek esedékese 6% kamattal, 4 frt 50 kr. végrehajtási, 5 frt árverésenkénti és a további költségek erejéig ezennel elrendeltétvén, határidejéül **1893. évi április hó 29-én** délelőtt 8 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Oláh-Baksa község házához kitűzetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapítottak meg.

I. Elárvereltetik szükség esetére a kikiáltási áron alól is végrehajtást szenvedő Báró Nucnak az oláh-bakasi számú telek-lyben foglalt ingatlanai, u. m.:

1) A 166. hrsz. házas beltelek s a 690, 1197. és 1667. hr. számúakból álló ingat-lanság 413 frt kikiáltási áron

2) Az 1239. hrsz. szőlő részlet 30 frt kikiáltási áron.

II. Árverelni szándékozik (kivétel nél-kül) tartoznak a kikiáltási ár tizszázötöd-ik részéig, vagy óvadékképes értékpapír-ban a bírósági kiküldött kezéhez bántapén-

zül előre letenni a vagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényi át-adni.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól. Sz.-Somlyó, 1893. február 12-én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

Eladó birtok.

Alantirt tulajdonát képező Récse községben fekvő néhai Bydeskuty Antal-féle 200 kat. hold tagos birtoka, a községben levő 3 lakházzal és gazdasági épületekkel együtt

örök áron eladó.

vagy esetleg f. évi október 1-től haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad f. évi május 1-ig Korparéten, utolsó posta és vasutállomás Nagy-Károly, azontul pedig sóósi gazdaság, u. p. Erdőd. vasutállomás Ákos, alantirt tulajdonos 1—3

Jeney Géza.

Egy igen jó karban lévő hosszú

ZONGORA
jutányos árban eladó. Tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában. 1—3

A K I K

állami és egyéb hivatalt óhajtanak elnyerni, az ahhoz szükséges polgári iskolai IV—VI osztályára rövid idő alatt nyernek előkészítést (vidékiek is) egy szakiskolai igazgató által. Díjazás csupán sikeres bizonyítvány átvételekor. — Levelek „Szakiskolai igazgató” cím alatt GOLDBERGER A. V. hirdetési irodája, Budapest, Váci-utca 9 kéretnek. 1—2

1518—1893. kig. szám

Pályázati hirdetmény.

Szilágyvármegye tasnádi járásában fekvő, az I. és II. közegészségi körök egyesítése folytán összesen tizenkilenc községből álló s Ákos székhelylyel bíró, 700 frt évi javadal-mással ellátott ákosi körorvosi állomás lemondás folytán üresedésbe jö-vén, a nevezett állomás választás ut-jáni betöltésének határidejéül **folyó évi május hó 1-ső napjának délelőtt 10 óráját Ákos községébe** ezennel kitűzöm.

Felhívom ennélfogva az ezen állomást elnyerni óhajtó orvosokat, misze-rint az 1883. évi I. t.-c. 9 §, illetve az 1876. évi XIV. t.-c. 143. §-ának figyelemben tartásával, orvos-tudori oklevelükkel s esetleg eddigi közszol-gálatban eltöltött alkalmaztatásukat igazoló bizonylattal felszerelt pályá-zati kérelmeiket hozzám április hó 25-ik napjáig annyival is inkább adják be, mivel a későbbben érkezetteket figyelembe nem veendem.

Tasnád, 1893. március hó 26.

Bölöni Bálint,
főszolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Pataky József sz.-somlyói lakosnak mint Henter László engedményese végrehajtónak Józsa András, Józsa Zsuzsanna f. Hetei Györgyné, Józsa János, Farnas János, Farnas György, Farnas Erzsébet f. Krisztián Jánosné és öz. Farnas Ferencné mint kiskoru Farnas Ferenc gyámja mint a néhai Józsa Ferenc örökösei somlyó-ujlaki lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében, a bíróságról 45 ft 30 kr. tőkéből a Józsa András, Józsa Zsuzsanna és Józsa János által fizetett 17 ft 01 kr. letelepése után fennmaradó 28 ft 29 kr. hátralék tőke, 13 ft árverésértéke és a további költségek erejéig ezen elrendeltetvén, határidejűl 1893. évi május hó 3-án délelőtt 8 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Somlyó-Ujlak község házához kitézetik; az árverési feltételek pedig a következőkben állapítottak meg.

I. Elárvereltetik szükség esetére a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedőknek következő ingatlanai:

1) Józsa András nevén álló somlyó-ujlaki 214. sz. tjkvben foglalt következő ingatlanok u. m.

a. a 197/c hrszámú szántó	21 ft	kikiáltási áron,
b. a 232/c	"	14 ft
c. a 260/c	"	rét 15 ft
d. a 350/c	"	szántó 08 ft
e. a 421/a	"	" 10 ft
f. a 434/c	"	" 11 ft
g. a 470/a	"	" 10 ft
h. a 551/c	"	rét 17 ft
j. az 567/a	"	" 44 ft
k. a 720/c	"	szántó 26 ft
l. a 879/c	"	" 12 ft
m. az 1318/a	"	rét 07 ft
n. az 1386/a	"	" 13 ft

2) a Józsa Zsuzsanna nevén álló sz.-somlyói ingatlanok, vezetett, a határára Józsa Zsuzsanna Hetei Györgyné f. Hetei György-ujlaki 92. számú tjkvbeli ingatlant, a darab u. m.:

1. nap: 147/a, 197/b, 232/b, 350/b, 421/a, 434/b, 470/b, 567/b, 720/b és 879/b, hrsz. ingatlanok 326 ft kikiáltási áron,

3) a Józsa János nevén álló sz.-ujlaki 320. sz. tjkvben foglalt ingatlanok u. m.:

a. a 147/b hrszámú házast.	155 ft	kikiált. árban
b. a 197/a	"	szántó 21 ft
c. a 232/a	"	" 14 ft
d. a 260/a	"	rét 15 ft
e. a 350/a	"	szántó 08 ft
f. a 421/a	"	" 10 ft
g. a 434/a	"	" 11 ft
h. a 470/c	"	" 11 ft
j. az 551/a	"	rét 17 ft
k. az 567/c	"	" 44 ft
l. a 720/a	"	szántó 26 ft
m. a 879/a	"	" 13 ft
n. a 1318/c	"	rét 07 ft
o. az 1386/c	"	" 13 ft

4) a Farnas János nevén álló sz.-ujlaki 321. sz. tjkvben foglalt ingatlanok közül:

a. az 1122/a hrsz. szőlő 48 ft kik. árban
b. az 1204/b " 82 ft kik. árban

5) a Farnas György nevén álló sz.-ujlaki 322. sz. tjkvben foglalt ingatlanok közül:

a. az 1122/b hrsz. szőlő 48 ft kik. árban
b. az 1204/a " 82 ft " " " "

6) a Farnas Erzsébet f. Krisztián Jánosné nevén álló sz.-ujlaki 323. sz. tjkvben foglalt ingatlanok közül:

a. az 1122/c hrsz. szőlő 48 ft kik. árban
b. a 938/b " 40 ft " " " "

7) a kiskoru Farnas Ferenc nevén álló sz.-ujlaki 324. sz. tjkvben foglalt ingatlanok közül:

a. az 1222/d hrsz. szőlő 48 ft kik. árban
b. a 938/b " " 40 ft " " " "

Itt egyuttal megjegyeztetik, hogy a mennyiben a fenti sorrendben árverés alá bocsátott ingatlanok után a megígért vételárak a felszámított követelést és az árverési és sorrendi tárgyalási költségeket 20 frtnál nem magasabb valószínű összeget fedeznek, az árverés tovább folytatása beszüntetendő lesz.

II. Árverelni szándékozik (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tizszázötödét készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírral a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzü előre letenni; avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét, melybe a bánatpénz is beszámítandó újabb egy hónap alatt, mindenkor 6% kamattal a sz.-somlyói kir. adó- mint letét hivatalnál a leütéskelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában, és Somlyó-Ujlak községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróként mint tkkvi. hatóság. Sz.-Somlyón, 1893. február hó 11. én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

Kőszén kátrányt

legjobb minőségben
zsindely és deszkatekők behuzására,

mely által azok tartóssága kétszeres hosszabb, továbbá culárok, melyek a földbe ásatnak, kerítések és gazdasági eszközök befestésére, hordókban a 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyártmányú **Koaksot** (pirszén) kovácsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett

a légszuszoggyár igazgatósága
1—10 Debrecenben

Hirdetés!

Van szerencsém a női közönség becses tudására hozni, miszerint **női ruha varrodám Sz. Krasznán öz. Nics Mártonné** urnő házában folyó évi április hó 6-án ujjalag megnyitom.

Fölhívom a hölgyközönség becses figyelmét, miszerint e téren szerzett újabb tapasztalatom oda irányul, hogy a legelőgásabb ruhát csinnal és izléssel kiszolgáljam.

Becsés partfogásukat ezennel is remélve,

tisztelettel:

TORMA ANNA
varrodónő.

2—3

Eladó birtok.

Sz.-Panith község határában, — a vasuti állomás mellett, — 100 kath. hold területű, tagban fekvő legelő és kaszáló örök áron eladó.

Értekezhetni **Sebess Emílnél, Zoványon (Szilágy megye.)**

2—3

VÖRÖS HERE

nagyszemű, arankamentes, 10, 25, 50, 100 kilós zsákokban államilag szabványosítva, 100 kilónként 76 ft. már piom.

5 kilós plombeac 25 ft.

A jól esik nekik postaszák 4 ft. csodálva bármely mennyiségben utánvétért kapható 6—10

gróf Teleki Arvéd Drassói

uradalmában, u. p. Szerdahely.

Óriási burgonya: Richter-féle Imperator 100 kg. 5 ft., — Paulsen-féle kék héjú 5 kgem 1 ft.

Csemege sajt Non plus ultra netto 4 kilo postaláda 3 ft.

Szt.-László gyógyfürdő

Püspök-fürdő.

Nagyvárad mellett, posta, táviráda, vasutállomás.

Hazánk egyik legrégibb gyógyhelye, számos természetes meleg (28—33 R°) hévforrásokkal, új artézii kuttal, (33 1/2 R°) ezen források felett vannak építve csinos és célszerű berendezéssel a tükör-, medence-, kabin-, kád- és mórforrás fürdők.

E hévforrások használata fürdőzésre javulva van: heveny és idült rheumatikus bántalmaknál, izületi loboknál, méh, has és mellüri savós izzadmányoknál, a vesebántalmak kezdeti szakában, epe és hólyaghurutnál, apoplexia után visszamaradt hűdéseknél, idegbántalmaknál.

A mórfürdők használata kitűnő gyógyeredményt mutat: sápkóránál, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivó-gyógyimódnál jó sikerrel használtatik gazdag Calcium-sók tartalmánál fogva, görvély és angol kóránál a légszuszoggyár, gyomor és epevezeték hurutjánál.

A vendégek szórakoztatására szolgál az árnyas erdő szélén épült csinos gyógyterem, társalgó-, ét- és táncsteremmel, kávéházzal, fedett terasokkal, könyvtár, fővárosi és vidéki hírlapok, zongora, biliárd, jól rendezett sétányok, a nagy kiterjedésű park és árnyas erdőben fedett sétány, tekepálya, társas estélyek, gyakori táncvigalmak, naponta háromszor térzene és társas kirándulások a Somlyó-hegy vadregényes vidékére.

Év ad: május 1-től október hó végéig.

Fő év ad: június 1-től augusztus hó végéig.

Elő- és utó év ad 50% árkedvozmény a lakosokbáknál. Kitűnő konyha: Demet-rovits Miklós. Szoba árak 40 krtól 3 forintig.

Orvos: **Dr. Tilkor Lajos.**

Bővebb tudósításokkal szolgál a fürdőgondnokság.

1—3

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy a tavaszi és nyári idényre üzletemet legújabb női és férfi divatárú cikkekké dusan felszereltem

s azokat a lehető legjutányosabb árak mellett árusítom el.

Szép újdonságokat szolgálhatok női és férfi ruhaszövet-, valamint mindennemű ruhadíszekben; — mosó batist, cachemir, atlasz, szatin és cosmanosi cretonokban; — valódi szépeességi Wein Károly-féle vásznak, asztalneműek- és zsebkendőkből. — Továbbá ajánlhatok kitűnő minőségű pamut és cérna vásznakot, színes és fehér inleteket, csínvátokat, jó mosó ing- és ruha zephireket, valódi Benedikt Schrell-féle chiffonokat minden szélességben; — ágy- és asztalterítőket, nap- és esőernyőket a legújabb divat szerint, nemkülönben csinos cérna-, selyem- és glagé-kezttyűket, harisnyákat nők és férfiak részére; — kitűnő minőségű Krausz-féle női, férfi és gyermek-cipőket (egyedüli raktár); férfi kalapokat, ing-, gallér-, kézelő- és nyakkendőket dus választékban; — színes és fehér csipke függönyöket, csipkéket, szalagokat és mindennemű ruhához való szabó kellékeket.

Különösen felhívom a t. c. közönség szíves figyelmét női és férfi kész ruhacikkeimre, a melyek beszerzési áron, esetleg még annál is olcsóbban adatnak el, minthogy ezen cikkeket üzletemből kihagyom.

Igen jutányosan s nagy választékban szolgálhatok Tapestry, Manilla, spárga és Cocus futó szőnyegeteket is.

Magamat a t. közönség szíves jóindulatába ajánlva, maradtam

1—

teljes tisztelettel:

Farkas István.

Ismét és mindenkor jelszavunk olcsó árak, nagy forgalom.

A tavaszi és nyári idény beálltával üzletünket mindennemű újdonsággal felszereltük, és úgy mint eddig, ezennel is a legolcsóbb árak és leggyorsabb kiszolgálás mellett szolgáljuk áruinkat, u. m.:

Raktáron tartatnak a legdusabb választékban:

Női cugos cipők	2 ft 40 krtól feljebb,
Férfi vichsós cugos cipők	2 " 60 " "
Báli és alkalmi cipők	1 " 50 " "
Gyermekek csizmák	2 " 30 " "
Gyermekek cipők	25 " "

továbbá fehérneműek, kalapok, sapkák, kezttyűk és nyakkendők a legszebb kivitelben és tartós minőségben kaphatók nagyban és kicsinyben 24—52

Nádor L. és Társa

cipő, kalap és férfi divat áruak-táraban

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCA, DÉRY-HÁZ.

Vidéki megrendelések a legolcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Kunz József és Társa

cs. és kir. udvari szállítók. M. kir. szab. nagykereskedők

Budapest. Debrecen. N.-Várad.

Alapított 1802.

Ajánljuk debreceni ujjonnan berendezett dusválasztéku raktárunkat különösen a következő cikkekkal:

Menyasszonyi kelengye teljes választékban. Vászón, kész fehérnemű, szőnyeg, butorszövet, függöny, paplan és matrác.

Női ruhaszövet, divat- és rövidárúk. Női ruhák saját divattermünkben kitűnő szakerők felügyelete alatt készítettnek.

Vidékre 20 forinton felüli megrendelések és minták bérmentve küldetnek. 31—52